

SEJM WIELKI CZTEROLETNI

Posłowie zgromadzeni na Sejmie wykorzystali korzystną dla Rzeczypospolitej sytuację międzynarodową. Zaangażowanie Rosji w wojnę z Turcją i Szwecją pozwoliło patriotom przeprowadzić szereg reform wzmacniających kraj. Aby zachować pozytywne zmiany, najwybitniejsi posłowie pracowali nad projektem Ustawy Rządowej, czyli konstytucji. By zapobiec zerwaniu Sejmu i zablokowaniu koniecznych reform, za zgodą Rosji zawieszono konfederację. Na Sejmie decydowała więc większość głosów.



BOHATEROWIE SEJMU WIELKIEGO

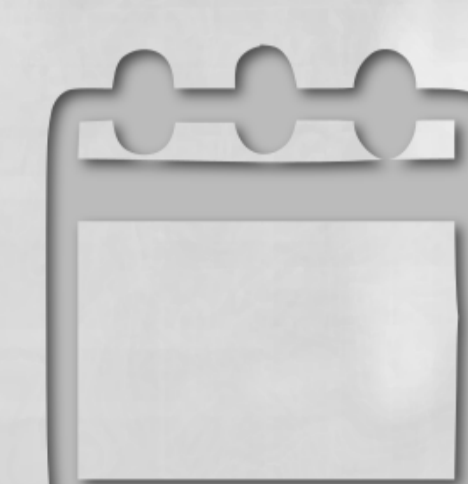
Posłowie:

1. raz na sejmie (50,4%)
2. raz na sejmie (19,2%)
3. raz na sejmie (13,6%)
4. raz na sejmie (9,2%)
5. i kolejny raz na sejmie (7,6%)



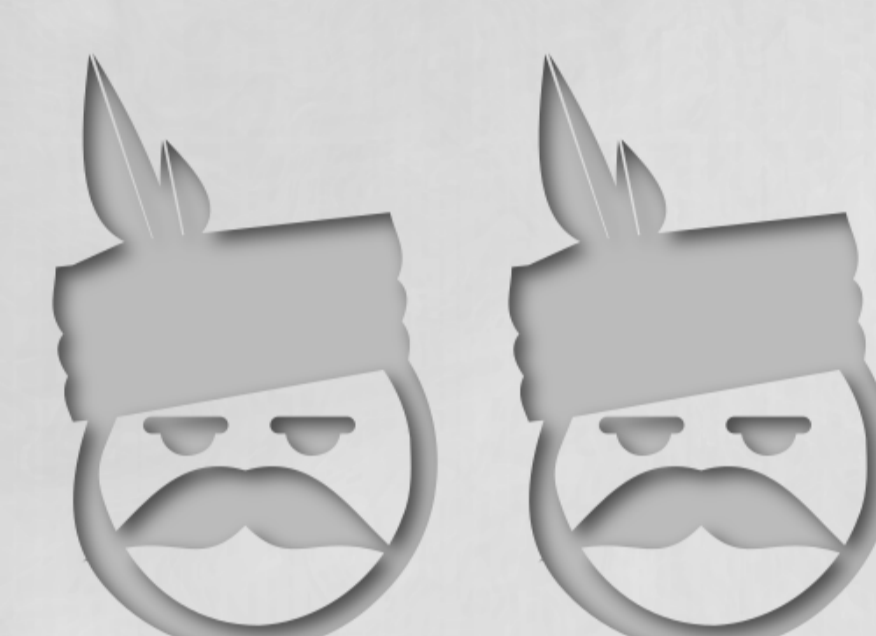
Sejm Czteroletni

obradujący w latach 1788-1792



Sejm Wielki

obradujący w podwojonym składzie



STRONNICTWO PATRIOTYCZNE

Ignacy Potocki marszałek wielki litewski, 41 lat

gorący zwolennik przymierza z Prusami, uczestnik prac nad Konstytucją i jej współautor, zwolennik wzmocnienia roli sejmu i niezależności władzy sądowniczej; jeden z założycieli Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej i jej gorliwy obrońca



Hugo Kołłątaj ksiądz, podkanclerzy koronny; 41 lat

zwolennik zmiany ustroju i reform społecznych, wzmocnienia mieszczaństwa, usunięcia szlachty czynszowej z sejmików, opieki państwa nad chłopem, dopuszczenia miast do sejmiku, wprowadzenia dziedzicznej monarchii, ale pozbawionej realnej władzy (bez prawa mianowania wyższych urzędników)



Stanisław August Poniatowski król, 59 lat

ostrożny i dążący do kompromisu, przeciwnik otwartego zerwania z Rosją, zwolennik reform w duchu monarchii konstytucyjnej, główny autor projektu Ustawy Rządowej, opracowanego w marcu 1791 roku



STRONNICTWO KRÓLEWSKIE

Stanisław Małachowski marszałek Sejmu i konfederacji koronnej, 54 lata

poseł sandomierski na sejm, jeden z twórców Konstytucji; uczciwy i prawy, zwolennik konsensusu



STRONNICTWO HETMAŃSKIE

Stanisław Szczęsny Potocki generał artylerii koronnej; 40 lat

wielki magnat kresowy, intrygant i zwolennik szlacheckiego republikanizmu, ekswojewoda ruski, poseł województwa bractawskiego, zwolennik Rosji, a wkrótce przywódca konfederacji targowickiej



Franciszek Ksawery Branicki hetman wielki koronny, ok. 60 lat

konserwatysta szlachecki, przeciwnik wszelkich zmian ustrojowych, zwolennik Rosji (związany z księciem Potiomkinem) oraz zachowania prerogatyw urzędu hetmańskiego, jeden z późniejszych przywódców konfederacji targowickiej



KALENDARIUM SEJMU WIELKIEGO

6 października 1788

- rozpoczęcie obrad Sejmu
- marszałkiem **Stanisław Małachowski**
- przyjęcie zasady głosowania tajnego, po jawnym

20 października 1788

- jednomyślne uchwalenie powołania **stutysięcznej armii**, podległej nowo powołanej **Komisji Wojskowej**

2 grudnia 1789

- **czarna procesja**, czyli manifestacja przedstawicieli 141 miast królewskich, domagających się praw; na czele z prezydentem Warszawy, **Janem Dekertem**

19 stycznia 1789

- zlikwidowanie nienawidzonej **Rady Nieustającej**, czyli uzależnionego od Rosji rządu

27 marca 1790

- **sojusz z Prusami**, skierowany przeciwko Rosji
- brak uregulowania drażliwych kwestii Gdańska i Torunia

2 sierpnia 1790

- przedstawienie przez **Deputację do Ułożenia Projektów do Formy Rządu** ogromnego (658 artykułów) projektu nowego ustroju państwa

Suma przemówień podczas 4 lat obrad Sejmu Wielkiego

NAJWIĘKSZY MÓWCY SEJMU WIELKIEGO

Kazimierz Nestor Sapieha (760)

Wojciech Suchodolski (753)

Jan Suchorzewski (461)



Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021



Projekt „Dla Niepodległości - kontynuacja” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.



Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowa, projekt "Dla Niepodległości - kontynuacja"

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

opracowanie: Łukasz Wrona, Mateusz Białołęcki
grafika: Urszula Wrona